

בס"ד, ש"פ נשא, רט"ו

נשא¹ את ראש בני גרשון גם הם לבית אבותם כו'.² וצ"ל מה"ע גם הם, והול"ל סתם נשא את ראש בני גרשון, כמ"ש בבני קהת³ נשא את ראש בני קהת, ולמה נאמר כאן גם הם. וברכות שה"ש⁴ אי' שלכן נא' גם הם, שלא תאמר שהם פחותים מבני קהת, אלא מפני כבוד התורה כו'. ולכאורה אדרכה, אם אינם פחותים, לא הול"ל גם הם, כ"א סתם, וממ"ש גם הם, משמע שאינם כמו בני קהת, ומ"מ אינם פחותים מהם כו'. ולהבין זה צלה"ק משנת"ל⁵ שיש ב' מיני מקיפים, בחי' מקיף הקרוב ומקיף הרחוק, דמקיף הקרוב הן המקיפים דסדר השתל', דפנימי שבעליון נעשה מקיף לתחתון, ובשרש הראשון באוא"ס שלפני הצמצום הוא בחי' האור והגילוי השייך לעולמות כו'. ובחי' מקיף הרחוק היינו שאינו בחי' מקור להשתל', ובשרש הראשון היינו בחי' עצמות אוא"ס שאינו בבחי' המשכה וגילוי כלל כו'.

רנז

ובזה⁶ יובן שרש הפרש בין מ"ע ומל"ת. דהנה, מ"ע הרי עיקרם הוא עשיית הכלים, וכמארז"ל⁷ ע"פ⁸ ועשיתם אותם, מעלה אני עליכם כאלו עשאוני. והיינו שע"י המצות נעשה תיקון הכלי, והיינו הגדלת הכלים דז"א, וכידוע⁹ דז"א הוא בעל ט"ס¹⁰, וההגדלה היא להיות בבחי' רמ"ח אברים, דטפ"ט¹¹ פ"א, רת"ס רמ"ג, וה"ח המגדילים רמ"ח, וז"ע¹² עשיית המצות, לעשות תיקון הכלים. ועי"ז נמשך האור המתלבש בכלים, וכידוע¹³ דכלים למעלה ממשיכים את האור, דעש"ז נק' אברים, כמו אברים ממשיכים את החיות כו'. וזהו מה שאמרו כאלו עשאוני, דלכאורה מהו כאלו, והרי ע"י המצות נעשה תיקון הכלי ממש, וא"כ מהו כאלו כו', אלא דקאי על המשכת האור, ועז"א כאלו עשאוני, דמה שעושים ע"י המצות הוא תיקון הכלי, ועי"ז ממילא נמשך האור כו'. ובמ"א¹⁴ מבואר שע"י המצות ממשיכים את האור, וע"י המשכת האור נעשה הגדלת הכלים, וכמא' הת"ז¹⁵ וכמא דאשקי לאילנא, שע"י נעשה הגדלת האילן, וכמ"ש בתו"א ד"ה משה ידבר

(9) ראה עץ חיים שער כד (שער פרקי הצלם) פ"ו. תו"א מקץ לו, סע"ד ואילך. יתרו סח, ג. לקו"ת בשלח ב, ריש ע"ד. שה"ש ית, א. שערי תשובה ח"א מב, ב.

(10) = ט' ספירות.

(11) = דט' פעמים ט' – [עולה] פ"א, [בכל א' יש] ראש תוך סוף [ג' פעמים פ"א עולה] רמ"ג, [ובצירוף] ה' חסדים המגדילים [נעשה] רמ"ח.

(12) ראה תו"א מגילת אסתר צו, א ואילך.

(13) ראה תו"א מג"א שם. לקו"ת פ' ראה כג, ריש ע"ג. סה"מ תרל"ג ח"ב ע' שנא. תרנ"ג ע' רל ואילך. תרצ"ב ע' קלג ואילך.

(14) ראה ד"ה להבין מ"ש בפע"ח בקו"א לתניא (קנה, ב). תו"א יתרו שבהערה 16. תו"א הוספות לויקהל קיד, ב. לקו"ת פ' ראה כא, ד.

(15) תקו"ז בהקדמה (יז, א).

(1) המאמר מיוסד על ביאור לד"ה שחורה אני במאמרי אדמו"ר האמצעי נ"ך ע' רלג ואילך – כנסמן לקמן בהערות. להתחלת וסיום המאמר – ראה ד"ה נשא בלקו"ת נשא כג,

ג. כה, ב.

(2) נשא ד, כב.

(3) במדבר ד, ב.

(4) וברכות שה"ש: כ"ה גם בלקו"ת נשא שם (כג, ג) ובסה"מ תרס"ה ע' רנה. וראה במדבר"ר פ"ו, ב (הובא בהמשך תער"ב ח"א ע' תצ).

(5) ד"ה השמים מספרים (לעיל ע' שלו ואילך).

(6) בהבא לקמן – ראה לקו"ת פקודי ג, ב ואילך. שם ו, ד.

וראה גם תו"א שמות נג, סע"ג ואילך. לקו"ת שה"ש ז, ב.

(7) ראה זח"ג קיג, א. ויק"ר פל"ה, ז.

(8) בחוקותי כו, ג.

דרוה"ב¹⁶. ואיך שיהיה, הנה האור הנמשך עי"ז הוא בחי' האור השייך אל הכלים. ועם היות שע"י המצות נמשך בחי' אור מקיף ג"כ, מ"מ, מאחר שזהו ע"י עשיית הכלים, הנה האור"מ הנמשך הוא בחי' מקיף הקרוב, עד שרשו הראשון בבחי' האור השייך לבחי' ההשתל' כו'. וזהו שהמצות הן לבושים שהן בחי' מקיף, אבל הוא בחי' מקיף הקרוב. וכידוע ההפרש בין לבוש ובית¹⁷, דשניהם הן בבחי' מקיף על האדם, אמנם לבוש הוא כמדת האדם, ובית הוא מקיפו מרחוק כו'. והדוגמא מזה למעלה, דמצות הן לבושים, היינו שבהן וע"י נמשך בחי' המקיפים דסדר השתל' עד רום המעלות כו' כנ"ל (בד"ה השמים מספרים¹⁸). אבל¹⁹ מל"ת שאינם בבחי' כלים, אדרכה, הן בחי' העדר הכלי, לא תעשה, והיינו מניעת דבר כו', הנה עי"ז נמשך מבחי' מהות ועצמות האור שלמעלה מגדר ההשתל', והוא בחי' מקיף הרחוק, עד שרשו הראשון בבחי' מהות ועצם האור שאינם בבחי' המשכה וגילוי כלל כו', דבחי' ומדרי' זו נמשך דוקא ע"י מל"ת כו', לפי שאינם בבחי' כלים כו'. וגם, להיות כי כל ענין מל"ת הו"ע דחיית הרע, דמ"ע כל ענינם הוא להמשיך אור²⁰, כי לא יש במ"ע ענין דחיית הרע, כ"א בחי' המשכת האור, ולכן נק' אברים, רמ"ח אברין דמלכא²¹, דאברים הם בחי' המשכות כו', דאבר פירושו דבר הבולט, וכמו כיצד מאברין את הערים, למאן דתני מאברין באלף²², דפי' מה שכולט ויוצא כו', וכמו"כ למעלה ענין אברים היינו בחי' המשכות כו', וכמארז"ל²³ לעבדו²⁴ רמ"ח מ"ע ולשמרה שס"ה ל"ת, דענין עבודת הגן הו"ע המשכת אלקות בג"ע כו', ולשמרה היינו להרחיק את הרע ולהבדילו כו'. ולזאת, המ"ע, להיות עיקרון בחי' המשכה, ה"ה ממשיכים את האור שכבר הוא בבחינת המשכה בהעלם עכ"פ כו', והיינו בחי' האור השייך להשתל' כו', אבל מל"ת, שאין ענינם להמשיך אור, כ"א לדחות הרע, ה"ז ממשיך בחי' מהות ועצם האור כמו שהוא למעלה מבחי' המשכה עדיין כו'. ועוד זאת, כי ענין דחיית הרע הוא בחי' גבורה, וכידוע²⁵ דמ"ע ומל"ת הן בחי' חסדים וגבורות, מ"ע ה"ח²⁶, ומל"ת ה"ג²⁷, והגבורות הן בשרשן למעלה מהחסדים כו'²⁷, וכמשנת"ל (ד"ה אדם כי יקריב²⁸) דאמיתית בחי' הכח והיכולת שבעצמות הוא בחי' גבורה, דחסדים הן כמים היורדין כו', דהיינו בחי' המשכת האור בבחי' גילוי העצם כו', אבל בחי' הגבורות בשרשן הוא בחי' האור הכלול בעצמותו ממש בבחי' כח ויכולת כו', והיינו בחי' העלם העצמי דא"ס כו'. ולזאת ע"י רמ"ח מ"ע שהן בחי' ה"ח, ממשיכים האור שהוא בבחי' המשכה כו', והיינו בחי' כללות האוא"ס שהוא בבחינת המשכה בבחי' גילוי העצם כו', אבל ע"י שס"ה ל"ת שהן בחי' ה"ג, נמשך בחי' מהות ועצמות אוא"ס שהוא בחי' העלם העצמי כו'.

רנח

(23) ראה לעיל ע' ה. וש"נ.

(24) אוצ"ל: לעבדה.

(25) ראה זהר חדש קג, ג. עץ חיים שער ג (שער קיצור אבי"ע) פ"ד. קו"א לתניא ד"ה להבין מ"ש בפע"ח (קנה, ב). מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ד ע' נו ואילך. ובכ"מ.

(26) = ה' חסדים .. ה' גבורות.

(27) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ו ח"ב ע' תקלד ואילך.

(28) ע' תקמב ואילך. מאמרי אדמו"ר האמצעי במדבר ח"ד ע' א'שנט ואילך. אוה"ת קרח ע' תשיח ואילך. סה"מ תרכ"ז ע' שדמ. תרס"ט ע' קצג ואילך. ועוד.

(28) לעיל ע' רנא.

(16) = דרוש הב' [יתרו טז, א].

(17) ראה לקו"ת ואתחנן י, ד. ברכה צח, סע"ד ואילך.

המשך מים רבים תרל"ז פרק ר (ע' רלא ואילך). סה"מ תרנ"ט ע' קסו. תש"ד ס"ע 113 ואילך. ועוד.

(18) לעיל ע' שלו ואילך.

(19) בהבא לקמן ראה גם סה"מ תרל"ד ס"ע פא ואילך. וש"נ.

(20) ראה אגה"ת רפ"א (צ, א).

(21) תקו"ז ת"ל (עד, סע"א).

(22) עירובין נב, סע"ב (במשנה). נג, רע"א. וראה ערוך ערך

אבר (ב): פ"י שכולטין מן החומה אבר אבר כאבריו של אדם שכולטין מן האדם. וראה גם המשך תער"ב ח"ב ע' תתקד.

וביאור²⁹ הענין הוא, דהנה אי' באד"ר דקל"ב רע"א, כתיב³⁰ קווצותיו תלתלים שחורות כעורב, וכתיב³¹ ושער רישי' כעמר נקא, לא קשי', הא בדיקנא עילאה והא בדיקנא תתאה (א"א וז"א), וע"ד כד אתייהיבת אורייתא לישראל אתייהיבת באש שחורה ע"ג אש לבנה כו'³². וזהו שרש ההלכות דמ"ע ומל"ת, דמ"ע הן מבחי' ושער רישי' כעמר נקא, בחי' לובן העליון³³ מבחי' רב חסד שבגולגלתא שנק' עמר נקא, ומל"ת הן מבחי' גבורות, והן בחי' שערות שחורות כעורב כו'.

והענין³⁴ הוא, דהנה ידוע³⁵ דכללות ההשתל' הוא מבחי' יו"ד דה"י אחרונה דשם ס"ג שבטה"ע שנבקע ונמשך למטה, כמ"ש בעמה"מ שער ג'³⁶. וזהו דאי' בזהר³⁷ דבמח' אחת נבראו העולמות, והיינו דבחי' יו"ד דשם ס"ג לגבי כללות טה"ע היא כמו מח' א' לגבי מח' כללית כו', דבכדי להיות מח' א' זו היא ע"י צמצום. וכמו עד"מ באדם, להיות מח' אחת ממח' כללית ה"ז בחי' צמצום גדול ובאין ערוך לגבי המח' כללית, כערך טפה לגבי ים כו', או כמספר א' ברבוא רבבות אלפים כו', כך ערך בחי' מח' א' דבחי' יו"ד דס"ג לגבי בחי' עצמות טה"ע כערך טפה בים אוקיינוס וכדומה. וזהו דאיתא בזהר³⁸ גליף גליפו בטה"ע, פי' כפל הלשון גליף גליפו היינו חקיקה דחקיקה, דהיינו מאות יו"ד דס"ג הנ"ל שחקוק בטה"ע, יצא ונמשך הארה ממנו למטה ע"י ביקוע לבד, כמו אז יבקע כשחר כו'³⁹, דענין הבקיעה הוא שנמשך הארה לבד ע"י בקיעת החשך המחשיך ומסתיר על האור, והיינו הצמצום כו', ורק הארה לבד הוא שבוקע ויוצא ומאיר את החשך כו'. וכמו עד"מ באדם, שלא יוכל לחשוב רק מח' אחת מיוחדת כ"א ע"י צמצום גדול בעצמות המח' כו', כך ע"י הצמצום באו"ס בחי' טה"ע עצמה נמשך הארה הנ"ל דבחי' יו"ד דס"ג שבקע את הצמצום כו' (ופי' חקיקה דחקיקה היינו כי ענין החקיקה זהו ג"כ צמצום כידוע⁴⁰, ונמשך מזה הארה לבד בדרך בקיעה, שזהו עוד צמצום כו' כנ"ל. וצמצום זה⁴¹, היינו בקיעת היו"ד דשם ס"ג,

כו'). וגם עוד ענין גליפו זו הו"ע בליטה לחוץ כמו אותיות החותם שבולטים לחוץ, והוא למעלה בחי' גילוי אותיות המוח' הא' הנ"ל הבאה מהעלם עצמות המוח' הנעלמה וכולולה בעצמותו לפני הצמצום כו'. והיינו ג"כ בחי' הבקיעה שבנקע בחי' היו"ד דס"ג כו', כמו כל בקיעת אור שהוא גילוי מהעלם, כמו בקיעת אור השחר אחר העלם האור בחשכת הלילה, או כבקיעת מים בכלי שתומה שנעלמו המים בה כו' (ז"ע גילוי ההעלם, שאין הכוונה שזהו כמהות אור הקדום כמו כל גילוי ההעלם כידוע או שההעלם מביא את הגילוי בבחי' קירוב כו' כמשנת"ל (ד"ה אדם כי יהי'), אלא הכוונה שזהו גילוי שאחר ההעלם והצמצום דוקא, לא שהוא בחי' גילוי אור מהמאור שלא ע"י צמצום, שהוא בחי' גילוי העצם שמעין העצם ממש כו', אבל כאשר הוא ע"י הצמצום ה"ז בחי' הארה מצומצמת, דעם היות שאינו מהות אחר מימי אינה בבחי' גילוי העצם ממש כו', וכמו הארה שבדרך בקיעת השערות כו'. ובד"כ הוא הפרש בין או"ס שלפני הצמצום וגילוי הקו שאחר הצמצום שבא בבחי' בקיעה כו'. ונמצא דכאן הכוונה בענין גילוי ההעלם להיפך מענין גילוי ההעלם שבכ"מ כו'. ועמי"ש בסיידור שער הסיכות בענין יעקב אמר אז יבקע כו', ב' ענינים בענין בקיעה, ונראה שכן הוא הכוונה כאן.

ובהגהות כתב במקום זה את הקטע שבפנים עד סיום הפיסקא.

29 בהבא לקמן – ראה לקו"ת שה"ש ט, ריש ע"ב.
 30 שיר השירים ה, יא.
 31 דניאל ז, ט.
 32 ראה גם ירושלמי שקלים פ"ו ה"א. דב"ר פ"ג, יב.
 33 שהש"ר פ"ה, יא (ו). זח"ב פד, א. רכו, ב. זח"ג קנד, סע"ב.
 34 פרש"י ברכה לג, ב ד"ה אש דת. ועוד.
 35 ראה פרדס שכ"ג (שער ערכי הכינויים) פט"ז ערך עמר נקי.
 36 בהבא לקמן (עד פיסקא: וזהו ג"כ שרש ענין שמי) – ראה מאמרי אדמו"ר האמצעי שבערה I.
 37 ראה לקו"ת שה"ש ט, ב.
 38 שער היו"ד של שם ס"ג. וראה גם מק"מ לזח"א טו, א. הובא בלקו"ת שה"ש ח, ב. אוה"ת שה"ש (כרך ג) ס"ע תתלד.
 39 ראה זח"ב כ, א. רעו, ב (בתוספות). סה"מ תרצ"ז ע' 217 ויש"נ.
 40 ח"א טו, א.
 41 ישע"י נח, ת.
 42 ראה לקו"ת חוקת נט, ג. סד"ה פנים בפנים תרס"ז (לקמן ע' תרכה ואילך).
 43 בכת"ק כאן;
 הוא הרבה יותר מחקיקה הנ"ל, ומי"מ נק' בשם גליפו וחקיקה

הוא צמצום עצום הרבה יותר מבחי' חקיקה הנ"ל דטה"ע]]. ומ"מ נק' בשם גליפו וחקיקה, כי הנה גליפו זו יש בזה עוד ענין, שהו"ע בליטה לחוץ, כמו אותיות החותם שבולטים לחוץ, והוא למעלה בחי' גילוי אותיות המח' הא' הנ"ל, הבאה מהעלם עצמות המח' הנעלמה וכולולה בעצמותו לפני הצמצום כו', והיינו המשכה שבבחי' גילוי מההעלם כו', וזהו ג"כ ענין הבקיעה שנבקע בחי' היו"ד דשם ס"ג כו', כמו כל בקיעת אור שהוא גילוי מההעלם, וכמו בקיעת אור השחר אחר העלם האור בחשכת הלילה (ומאיר האור שהיה בהעלם ובא בגילוי כו'), או כבקיעת מים בכלי סתומה שנעלמו המים [ש]בה כו'.

ולפי זה צ"ל דענין המח' א' היינו בחי' ההמשכה שבבחי' א"ס, שנת"ל (ד"ה החדש הזה⁴²) רנ"ט דהגם שההמשכה היא ע"י הצמצום, מ"מ, הרי גם לאחר הצמצום היא בבחינת א"ס כמו קודם הצמצום כו', וזהו שההמשכה היא בבחי' גילוי ההעלם כו'. אמנם בכ"ד⁴³ מבואר דענין הבקיעה היא כמו בקיעת השערות, דהיינו בחי' המשכה מצומצמת שבאין ערוך לגבי האור הקודם כו', וא"כ צ"ל דקאי על גילוי הקו, שנמשל להמשכת השערות, וכידוע⁴⁴ שנק' מזל, שעז"א בזהר⁴⁵ האי חוטא יקירא קדישא כו' אקרי מזל כו', דהמשכת הקו הוא ע"י הצמצום, והוא הארה מצומצמת שבאין ערוך לגבי אור הקודם כו', וזה"ע הבקיעה, דהיינו בקיעת הקו, וכמ"ש במ"א⁴⁶ בענין אז יבקע כשחר, דהיינו בקיעת הקו כו' (ולפי זה צ"ל דבחי' מח' א' היינו בחי' ראשית גילוי הקו כו'). ומ"מ נק' בשם גליפו ובליטה, דהיינו גילוי ההעלם כו', דהנה נת"ל (ד"ה ויולך ה' את הים⁴⁷) דהמשכת הקו, הגם שהוא ע"י הצמצום, מ"מ [ה"ז] ע"י הקירוב דאוא"ס שלפני הצמצום, דהיינו שלאחר הצמצום והסתלקות האור, חזר להאיר (היפך מהתנועה הקודמת כו') להיות עי"ז המשכת הקו כו', וההמשכה היא דרך הצמצום, אמנם הוא ע"י הקירוב דאוא"ס כו', וכמשנ"ת שם ובד"ה תקעו רס"א⁴⁸, ולכן הקו בבחי' אדמה לעליון לגבי אוא"ס שלפני הצמצום כו' (בב' האופנים שנת"ל בדרושים הקודמים⁴⁹, אם בבחי' כח שבגבול שבא"ס שלפני הצמצום, או בכח הבלי גבול כו'), וא"כ, עם היות המשכתו ע"י הצמצום, מ"מ, הוא בבחי' גילוי ההעלם כו', דהגם שאינו אותו האור ממש כו', מ"מ, המשכתו הוא ע"י קירוב האוא"ס, והוא מעין האוא"ס שלפני הצמצום כו', וזהו שהוא בבחי' בקיעה ובבחי' גליפו כו'.

אך סיבת הבקיעה הזאת היא מתגבורת שפע האור הנעלם, עד שלא יוכל להתעלם, ויבוא קצתו לידי גילוי, הגם שלא יבוא ממנו רק בחי' המותרות, וכמו בקיעת השערות, כמ"ש במ"א⁵⁰, מ"מ, זהו בסיבת תגבורת האור דוקא כו', וכענין אגברי חמרא אדרדקי כו'⁵¹, שמפני תגבורת אור שפע החכמה בחכם, בהכרח שיפול מחכמתו להשפיע לזולתו,

(42) לעיל ע' רטו.

(43) = בכמה דרושים (או: בכמה דוכתי). ראה סה"מ תרמ"ד.

ע' שנא. תרנ"ד ע' שא. תרנ"ה ע' רו ואילך. תרנ"ו ע' שנב. תש"א ס"ע 142 ואילך. ובכ"מ.

(44) ראה סה"מ תרמ"ד שם. תרס"א ע' קסו. המשך תער"ב

ח"א ע' תיד. סה"מ תרע"ח ע' קצב.

(45) ח"ג קלד, א.

(46) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ח ח"ב ע' תרפה.

אוה"ת ויחי שפט, ב. סה"מ תרנ"ג ע' רנט. תרס"א ס"ע קסת.

המשך תער"ב ח"א ס"ע תקנ"ג ואילך. סה"מ עזר"ת ע' קיט.

ועוד.

(47) לעיל ע' ריח ואילך.

(48) סה"מ תרס"א ע' קעת. וראה גם סה"מ תרס"ט ע' קמו

ואילך. תרפ"ו ע' רחצ ואילך.

(49) ד"ה החדש (לעיל ע' רטו ואילך). ד"ה אדם כי יקריב

(לעיל ע' רנ"ו ואילך).

(50) ראה במקומות שצויינו בהערה 44.

(51) סנהדרין לח, א.

כחביות⁵² המליאה ביותר שמזה יבוא סיבת הבקיעה בסדקים שבה כו'. ובדוגמא כזאת יובן בבחי' ירידת ההארה המצומצמת דמח' א' הנ"ל, הנה היא באה בבחי' בליטת וגליפת אור, שהוא בבחי' גילוי ההעלם כו', והיא בחי' בקיעה הבאה מצד בחי' תגבורת אור העצמות, שמשו"ז יבוא אפס קצהו לידי גילוי כו'. וענין בחי' תגבורת אור העצמות הוא בחי' תגבורת אור החסד שיורד מגבוה לנמוך כו', כי אוא"ס למעלה מעלה עד אין קץ ולמטה מטה עד אין תכלית⁵³, דענין למטה עד כו' הוא בחי' החסד (ועמ"ש ד"ה אדם כי יקריב⁵⁴), והיינו בחי' כי חפץ חסד הוא⁵⁵, לפי שמטבע הטוב להטיב כו'⁵⁶, וזהו תגבורת האור, בחי' החסד, שע"ז נעשה הבקיעה כו'. וזהו מ"ש⁵⁷ יומם יצוה ה' חסדו, יומם הוא בחי' טה"ע הנ"ל, ויצוה חסדו להאיר אור למטה כו'. ולפי זה מקור כל ההשתל' שנמשך ממח' א' הנ"ל הוא רק בחי' ה"ח, שזהו תגבורת אור חסדו ית' דבחי' טה"ע כו' כנ"ל. ומובן דגם כללית בחי' טה"ע הוא בחי' גילוי אור, היינו אור שהוא בבחי' המשכה, ויש לו שייכות אל העולמות, אלא שהוא בבחי' מח' כללית עדיין, ולמעלה עדיין מבחי' גילוי ממש כו', וכנ"ל (ד"ה השמים מספרים⁵⁸) בענין מ"ש בע"ח⁵⁹ ולא היה בו ראש וסוף כו' ואפס קצהו נמשך בגילוי כו'.

וזהו ההמשכה דמ"ע, שע"י ממשיכים בחי' האור דמח' א' הנ"ל, או גם בחי' טה"ע הנ"ל, שיאיר ויומשך בעולמות כו'. וזהו שמ"ע הן בחי' ה"ח, דבשרש הראשון היינו בחי' ה"ח הראשונים שבמצמות אוא"ס שירד[ו] בבחי' בקיעת אור למטה, כי חפץ חסד הוא כו'. וזה"ע ושער רישי' כעמר נקא, בחי' לובן העליון, שזהו בחי' חסד, והיינו שע"י מ"ע נמשך התגלות בחי' רצונו וחסדו ית' כו'. אבל לא יוכל להגיע ע"י מ"ע לעצמות אוא"ס ממש שלמעלה מבחי' ה"ח הנ"ל, והיינו לבחי' עצמות שאינו בבחי' המשכה ואינו שייך לעולמות כלל כו'. אבל שרש המל"ת גבוהים משרש מ"ע, שע"ז נמשך בחי' אור העצמי דא"ס כו', להיות שכל עיקר בחי' הל"ת הוא רק ענין המניעה לבד, והיינו שלא לעשות דבר פלוני, והוא העדר ההמשכה והתפשטות, שזהו בחי' גבורה, וגם ענין דחיית הרע הו"ע גבורה, וכמו איזה גבור הכובש כו'⁶⁰, והיינו הך כו', דשרשו בבחי' הגבורות העליונות עד רום המעלות. וע"כ נא' במל"ת דוקא קווצותיו תלתלים שחורות כעורב, שחורות דוקא, ולא לבנות, כלובן דעמר נקא שהוא שרש מ"ע, כי הגבו' היפך החסדים, היינו בבחי' העדר ההתפשטות כו', ומשו"ז המל"ת מגיעים בבחי' העצמות כו'.

והענין הוא, דהנה ידוע⁶¹ דלאו קודם להן, כי בחי' ההן הוא כל דבר הנתפס ונמשך בכלי, כמו עד"מ שיכולים להמשיך נפא"ד⁶² בהתלבשות שונות בדברים רבים, לפעול

52) אוצ"ל: כחבית. - וראה סידור עם דא"ח רנת, א ו.ש"נ.
 53) תהלים מב, ט.
 54) לעיל ע' שמ.
 55) שער א (דרוש עגולים ויושר) ריש ענף ב.
 56) אבות פ"ד מ"א (ושם: איזהו גבור).
 57) ראה לעיל ע' קלו. וש"נ.
 58) = נפש האדם.
 59) מאמרי אדמו"ר הזקן פרשיות ח"א ע' קנה ואילך.
 60) ראה תקו"ז סוף תיקון נו. זהר חדש יתרו לד, סע"ג.
 61) לעיל ע' רנא ואילך.
 62) מיכה ז, יח.
 63) ראה עמק המלך שער א (שער שעשועי המלך) רפ"א.
 64) תניא שעהיוה"א פ"ד. מאמרי אדמו"ר האמצעי קונטרסים ע'

עליו שירצה ויתענג בהם, והיינו מפני שיש לאותן הדברים בחי' תפיסא והשגת ערך בנפשו, ולזאת תומשך הנפש ותתפס בהם כאור בכלי כו'. אבל כאשר אור הנפש מרומם ומובדל בערך מאותן הדברים, לא תומשך כלל אחריהן, ולא תתפס ותתלבש בהם, מפני שאין ערך ותפיסא לדברים אלו בנפש זו, וכמו רוממות נפש המלך, שלא תתפס נפשו בדברים קטני הערך, והכל כקטנות לגבי רוממות נפשו כו'. אבל בחי' הלאו, תתפס גם נפש המרומם, כמו דברים שלא יוכל לסבול אותם מפני ששנאה נפשו אותם, יתעורר בעצמו ויגזור אומר להתרחק מהם כו', וכמו"כ כשמרחיקים ודוחים דברים השנואים אצלו, מתעורר בעצמותו מזה כו', כי הלאו מגיע יותר בפנימיות ועצמות הנפש, ולזאת, אף שלא יתעורר מעשיית הטוב, מפני שנפשו מרומם מאד, מ"מ יתעורר ע"י דחיית והרחקת הדבר השנאווי אליו כו'. והדוגמא מזה יובן במל"ת, שהן מניעת והרחקת הדברים שנגד רצונו ית', שזה מגיע בבחי' רוממות העצמות מה שאינו בגדר המשכה כלל, דמ"ע מגיעים רק בבחי' האור שכבר הוא בבחי' המשכה, ותופס מקום שם הענינים דמ"ע, ולכן נתפס האור הזה להיות נמשך ומתלבש בהם ע"י כו', אבל בבחי' עצם האור שאינו בבחי' המשכה, אינו תופס מקום הענינים האלו להיות נתפס בהם כו', משא"כ בחי' הרחקת דברים שמנגד לרצונו ית', זה מגיע גם בבחי' עצם האור שלמעלה מבחי' המשכה, עד בחי' העלם העצמות ממש כו'. וזהו שרש בחי' הגבורה כו' שלמעלה משרש החסדים, להרחיק כל רע כו', ולזאת ע"י קיום מל"ת בהרחקת הרע, מתעורר ונמשך בחי' האור העצמי דא"ס כו'. וזהו הטעם מה שמל"ת למטה אינן בבחי' עשיית דבר מה, כ"א בבחי' שב ואל תעשה⁶³, בבחי' תוקף הכח והגבורה, להתגבר על הרע להרחיקו ולדחותו כו', להיות כי שרשן הוא מבחי' אור העצמות ממש שלמעלה מעלה מגדר גילוי בכלים, וא"א להמשיך זאת ע"י עשיית כלים, כ"א ע"י העדר הכלים דוקא כו'. ומכל הנ"ל יובן איך שע"י מל"ת נמשך בחי' המקיף הרחוק, והיינו בחי' גילוי עצמות אוא"ס שאינו בגדר השתל' כלל, ואינו שייך אל ההשתל' כלל כו'.

רסא

וזהו⁶⁴ ג"כ שרש ענין שמי עם י"ה שס"ה וזכרי עם ו"ה רמ"ח⁶⁵, דזהו עיקר ההפרש בין מ"ע למל"ת, דמ"ע הן בו"ה, בבחי' המדות⁶⁶, והיינו בחי' ה"ח, שזהו עד רום המעלות בחי' אור חסדו ית', בחי' כי חפץ חסד להיות הורדת האור כו', דכ"ז הוא האור כמו שהוא בבחי' המשכה וגילוי כו'. וזהו דרמ"ח פקודין הן רמ"ח אברין דמלכא²¹, בחי' ז"א, שהוא בחי' הגילוי, כידוע⁶⁷ בענין אלה כו', ושרשן בכתר בבחי' רצון דאריך, ובחי' ז"ת דעתיק המתלבשות בא"א, עד בחי' ה"ח שבעצמות כו' כנ"ל. אבל מל"ת הן בבחי' המוחין⁶⁷, דבד"כ הן למעלה מבחי' הגילוי, וכידוע⁶⁸ בענין הנסתרות כו'⁶⁹, והן בחי' מקיפים לגבי בחי' המדות כו'. והעיקר הוא שע"י מל"ת נעשה יחוד או"א בבחי' פנימיות

67) ראה לקו"ת האריז"ל ישע"י מט, כא. לקו"ת פקודי ד,

ג. ז, א. תו"ח שמות ח"ב רצא, ד. וש"נ.

68) ראה תקו"ז תקון ע (קכט, א). לקו"ת שם ג, ב.

69) נצבים כט, כח.

63) ע"פ עירובין ק, א. יומא עד, ב. ובכ"מ.

64) בהבא לקמן – לקו"ת שה"ש י, ב ואילך.

65) שמות ג, טו. זח"ג קי, ב (ברע"מ). רעג, ב (ברע"מ).

תקו"ז בהקדמה (ד, ב). ובכ"מ.

66) ראה לקו"ת שה"ש שם י, ד.

חו"ב שלמעלה מבחי' שייכות אל המדות, וכמשנת"ל (ד"ה השמים מספרים⁷⁰). וכמו"כ בכתר הן בבחי' ג"ר דעתיק שאינן מתלבשין בא"א כו', וכדאיתא בזח"א דנ"א ע"א, ועל נהורא חיוורא שרי' לעילא נהורא סתימאה דאקיף לי', ופי' הרמ"ז (הובא בסה"מ⁷¹ סימן קלט) דנהורא סתימאה הוא סוד הכתר הסתום ומקיף את הכל כו', והיינו בחי' ג"ר דעתיק כו', וזהו בחי' אש שחורה, דמשם שרש הל"ת כו'. ובשרש הראשון היינו בחי' עצמות האוא"ס שלפני הצמצום, מה שאינו בבחי' המשכה כלל כו', ובחי' העלם העצמי דא"ס כו'. וגילוי זה יהיה לעתיד, דעכשיו אינו מאיר בגילוי בחי' זו כו'⁷², דמ"ע הן בחי' נהורא חיוורא, שהוא בחי' האור שיכול לבוא לידי גלוי, והיינו בחי' ה"ח הנ"ל, שהוא ג"כ או"מ, אבל הוא בחי' מקיף הקרוב הבא בגילוי, ויכול להיות גילוי אור זה ע"י המצות כו' (ועמשנת"ל ד"ה יהודה אתה⁷³), אבל ע"י מל"ת אינו מאיר הגילוי עתה, וזהו שהן בבחי' שערות דז"א⁷⁴, שערות שחורות, כי אין האור בא בבחי' גילוי רצונו בקום [ו]עשה, כ"א בבחי' לא כו', וכמשנת"ל שהלאו מגיע יותר בפנימיות ועצמות נפשו, וממילא ע"י הלאו יודעים יותר עצם מהותו⁷⁵, והיינו מהמנגד אליו, אבל הוא בבחינת ידיעת השלילה לבד כו', ומ"מ יש בזה ג"כ הכרת המהות, שיודעים מהות הדבר שזה בבחי' מנגד אליו כו', אבל אין זה גילוי ממש, והיינו מפני ששרשן מבחי' נהורא סתימאה דמקיף לנהורא חיוורא, אשר לגודל מדריגתו אינו מושג ענינו ומהותו כו'. ובחי' המקיף הזה הוא בחי' מקיף הרחוק שאינו בבחי' גילוי כלל כו', ושרש שרשו הוא בבחי' העלם העצמי כו' כנ"ל, כ"א לעתיד יתגלה בחי' ומדרי' זו בבחי' גילוי ממש ע"י קיום מל"ת עכשיו כו'.

והנה פעולת המצות בעבודה הוא להמשיך בחי' אה"ר בנפש, וכידוע⁷⁶ דאה"ר היא אהבה שלמעלה מטו"ד, והיא האהבה הבאה מלמעלה, וכמשנת"ל (ד"ה ויגש וד"ה יהודה אתה וד"ה וילך איש⁷⁷), ובכדי שיהי' גילוי בחי' אה"ר בנפש זהו ע"י המצות, להיות כי המצות הן בחי' רצה"ע שלמעלה מבחי' החכמה, שהרי אין טעם על המצות⁷⁸, רק מפני שכך עלה ברצונו יתברך, וע"כ הם מעוררים וממשיכים בנפש גילוי בחי' אה"ר כו'. והגם דעשיית המצות הוא בהדרגה ובהתיישבות בכחות מוגבלים כו', וכידוע⁷⁹ דאהוי"ר שלצורך קיום המצות הן בחי' אהוי"ר שע"פ הטו"ד, וכמ"ש בס"ש"ב ח"א פ"ד, והמקיימן באמת הוא האוהב את שם ה' וחפץ לדבקה בו כו', דהיינו בחי' האהבה שע"פ הטעם כו', ועמ"ש בפ"מ, מ"מ, ע"י המצות נעשה גילוי בחי' אה"ר.

(76) ראה לקו"ת עקב טז, ד. סידור עם דא"ח קיב, רע"א. ובכ"מ.
 (77) לעיל ס"ע קס ואילך. ס"ע קסט. ס"ע קעג ואילך. ס"ע קצא ואילך.
 (78) ראה לעיל ע' מט ואילך. וש"נ.
 (79) ראה קונטרס העבודה פ"א (ע' 6). וראה גם שם ע' 52. המשך תער"ב ח"א ע' רכז.

(70) לעיל ע' שלו ואילך.
 (71) = בספר הדרת מלך.
 (72) ראה לקו"ת שה"ש שם ט, ג.
 (73) לעיל ע' קעא ואילך.
 (74) ראה לקו"ת שה"ש שם י, סע"ב ואילך.
 (75) ראה מאמרי אדמו"ר האמצעי נ"ך שם ע' רלו ואילך.

וע"ז⁸⁰ אמרו במשנה דאבות⁸¹, עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו, פי' רצונו הוא הרצון שלמעלה מטו"ד, כי למעלה הרצון הוא אינו ע"פ הטעם כו', ואין זה כמו למטה שהאדם רוצה דבר שהוא חסר, וא"כ הוא ע"פ הטעם, שהשכל מחייב שצריך להדבר, וע"כ הוא רצונו, אבל אוא"ס ב"ה ה"ה שלימותא דכולא⁸², וכלום חסר כו'⁸³, וא"כ הרצון שלמעלה אינו ע"פ הטעם והשכל המושג כו', ורצונך הוא הרצון שע"פ הטעם כו'. וזהו עשה רצונו כרצונך, וקאי הן על העבודה בהתבוננות להתבונן בגדולתו יתברך, דעם היות שבעצם הוא ענין שלמעלה מהשגה, ומ"מ צריך לייגע א"ע ע"פ השכל והטעם, ולהעמיק א"ע בהענין, ולהתעורר משו"ז ברצון לה', וזהו מה שרצונו כרצונך, דברצון שלו שע"פ טו"ד הוא מתבונן ומתפעל מבחי' גדולתו שבעצם הוא למעלה מהטעם כו'⁸⁴. והן בקיום המצות אומר ג"כ עשה רצונו כרצונך, דהרצון שבמצות שבעצם הן למעלה מטו"ד, יעשה כרצונך, דעשיית המצות יהיו באהוי"ר שע"פ הטו"ד. ועי"ז יעשה רצונך כרצונו, שיאיר ויתגלה בנפש בחי' אה"ר שלמעלה מטו"ד כו', וכמו במ"ת שכפה עליהם הר כגיגית⁸⁵, שזהו גילוי בחי' אהבה העליונה כידוע⁸⁶, וכמו"כ עכשיו ע"י קיום המצות נמשך גילוי בחי' אה"ר כו'.

אך בכדי להיות בחי' אה"ר בנפש גם בזה"ג זהו ע"י מל"ת דוקא. דהנה, בכדי לפעול בזה"ג והחשך צריכים גילוי אור עליון יותר, וכידוע בענין מ"ש⁸⁷ כי אתה נרי הוי' והוי' יגיה חשכי, דהוי' הראשון הוא שם הוי' דסדר השתל', ושם הוי' זה יאיר נרי בזה"ב, אבל בכדי להגיה חשכי בזה"ג בדורות האחרונים, זהו ע"י והוי' דוקא, שהוא שם הוי' דלעילא שלמעלה מהשתל', וכמ"ש בתו"א ד"ה כי אתה נרי⁸⁸. ועד"ז יובן כאן, דבזמן שהיה מאיר גילוי אלקות בנש"י, היה מספיק הגילוי שע"י מ"ע לעורר בבחי' אה"ר, וכמו"כ גם עכשיו בצדיקים גדולים, דעבודתם באה"ר, ומספיק להם ההמשכה שע"י מ"ע כו', אבל בכדי לעורר בבחי' אה"ר גם בזה"ג והחשך, וכמשנת"ל (ד"ה השמים מספרים⁹⁰) בענין לכתך אחרי כו'⁹¹, להיות בחי' אה"ר בבחי' לכתך אחרי כו', זהו ע"י מל"ת דוקא. וכידוע⁹² שע"י הגדרים וסייגים בדקדוקי סופרים, עי"ז נעשה בחי' אה"ר גם בזה"ג, לפי שהן מצד האהבה יתירה כו', וכמשנת"ל (ד"ה ויתן לך⁹³), וכמו"כ במל"ת, לפי ששרשן מבחי' פנימיות הכתר, בחי' נהורא סתימאה, ומגיעים בבחי' פנימיות ועצמיות א"ס כו' כנ"ל, לכן בכחם לפעול שגם בזה"ג והחשך יהיה בחי' אה"ר בנש"י כו'. וכמו בנעילה דיוהכ"פ, דאז פועל התעוררות גם בהמרוחקים ביותר ר"ל, שמתעוררים בתשובה בעת

(86) ראה תו"א מגילת אסתר צח, ד.

(87) שמואל"ב כב, כט.

(88) תו"א מקץ מא, א. שם, ג.

(89) אוצ"ל: בחי'.

(90) לעיל ע' שלא ואילך.

(91) ירמ' ב, ב.

(92) ראה לקו"ת מטות פה, א.

(93) לעיל ע' קיח ואילך.

(80) בהבא לקמן (עד טוף הפיסקא) – ראה לקו"ת שה"ש

כה, ד. וראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ז ס"ע קעב ואילך. ע' קפב.

(81) אבות פ"ב מ"ד.

(82) תקו"ז בהקדמה (יז, ריש ע"ב). ועוד.

(83) ע"פ שבת קנג, א. קה"ר פ"ט, ו.

(84) ראה עד"ז לקו"ת במדבר א, ב.

(85) שבת פח, א. ע"ז ב, ב.

נעילה, והיינו מפני שאז הוא עליית המלכות בג"ר דעתיק⁹⁴, ומאיר בחי' זו בנש"י, לכן מתעוררים כולם כו'. וכמו⁹⁵ לעתיד, כאשר יתקע בשופר גדול שמבחי' פנימיות עתיק, ובאו האובדים בארץ אשור כו'⁹⁶, דהיינו אפי' הנשמות שירדו מטה מטה ונבלעו בתוך אשור ומצרים, והשופר דעכשיו אינו מעוררם, אבל כאשר יתקע בשופר גדול, גם הם יתעוררו כו'. ועד"ז יובן במל"ת, שהן מבחי' פנימיות עתיק כו', וכן כל הגדרים וסייגים, דרובם ככולם הן בעניני ל"ת, ה"ה פועלים בנש"י שגם בזמן החשך יהיה בהם בחי' אה"ר כו'. וי"ל דלכן כל המל"ת ישנם גם עכשיו בזה"ג, דהרי במ"ע, רוב המצות אינם נהגים עכשיו⁹⁷, והיינו לפי שהן בחי' גילוי אור, ועכשיו מצד ריבוי ההעלמות וההסתרים א"א להיות הגילוי כו', וכמ"ש בפע"ח⁹⁸ הטעם לענין תכלת שאינו נוהג עכשיו כו'. וזה שייך באור שיש לו שייכות אל הפנימי, וה"ה בבחי' גילוי אור, לכן שייך ע"ז מניעה ועיכוב, שמצד ההעלמות א"א להאיר כו'. אבל בבחי' פנימי ועצמות א"ס שלמעלה מבחי' המשכה וגילוי, ע"ז אינו שייך שום מונע ומעכב כו'. ועז"נ⁹⁹ עד מהרה ירוץ דברו, שאין ע"ז שום עיכוב מצד המניעות שיוכל להיות בסדר השתל' כו', וכמ"ש מזה בד"ה והנה פרח מטה אהרן¹⁰⁰, ופועל גם למטה בגשמיות כו'. וכמו"כ הוא במל"ת, שנמשכים גם בזה"ג בלי שום מניעה ועיכוב, אלא שאינו בבחי' גילוי אור ממש כו' (וכענין ידיעת השלילה כו' כנ"ל), ומ"מ ה"ה פועלים גם בזה"ג, ולעתיד יהיה בגילוי ממש בחי' ומדרי' זו כו'.

רסג

וע"פ ¹⁰¹ הנ"ל יובן מ"ש נשא את ראש בני גרשון גם הם. דהנה, גרשון הוא ל' גירוש, והיינו לגרש ולדחות את הרע, ולכן היו נושאים את היריעות, בחי' או"מ, שמסמא עיני החיצונים כו'¹⁰², ובד"כ הו"ע מל"ת כו'. ובני קהת היו נושאים את הארון שבו הלוחות, בחי' או"פ כו'. וזהו שא' במדרש שלא תאמר שהם פחותים מבני קהת כו', מאחר שהן ממשיכים בחי' המקיף, ובפרט שהן לגרש את הרע, שזה"ע מל"ת, ה"ה ממשיכים בחי' עצמות המקיף, דבשרשו הוא בחי' העלם העצמי דעצמות א"ס, שזהו למעלה הרבה מבחי' מ"ע כו', וכנ"ל. ומ"מ נא' בהם גם הם, דעיקר נשיאת ראש הוא בבני קהת, והיינו מפני כבוד התורה, שיש בזה ב' המעלות, שזהו ג"כ ההמשכה מבחי' עצמות אוא"ס, וההמשכה היא בבחי' פנימיות כו', ולכן בהם עיקר הנשיאות ראש, ובבני גרשון נא' גם הם כו', ולא מפני שפחותים מהם, דעם היותם בחי' מצות כו', הנה זהו ההמשכה דמל"ת, שהוא המשכת העצמות כו', אלא מפני כבוד התורה, דע"י מל"ת נמשך בבחי' מקיף בלבד, וע"י התורה נמשך בבחי' או"פ כו'.

אוה"ת שלח ע' 108 (בהוצאת תשנ"ז). אגרות קודש אדמו"ר מהורש"ב ח"א ע' שנא ואילך. לקו"ש ח"ח ע' 101. אגרות קודש כ"ק אדמו"ר ז"ע ח"ז ע' רלב.
 (99) תהלים קמז, טו.
 (100) לקו"ת קרח נה, ג ואילך.
 (101) בהבא לקמן – ראה לקו"ת נשא שבהערה 2.
 (102) ראה עץ חיים שער מב (שער דרושי אבי"ע) פי"ג.
 תו"א בראשית ה, ג. וישלח כו, ב. ובכ"מ.

94 ראה פרי עץ חיים שער יוה"כ פ"ה. סידור עם דא"ח רמט, ג ואילך. רנ, סע"ג ואילך.
 95 ראה לקו"ת דרושים לר"ה ס, רע"א. וראה גם סה"מ אידיש ע' 78 ואילך. תורת מנחם – ספר המאמרים מלוקט ח"א ע' י ואילך (בהוצאות הקודמות – ח"ו ע' ג ואילך).
 96 ישע"י כו, יג.
 97 ראה בנסמן בסה"מ תרכ"ז ע' שעט.
 98 שער הציצית פ"ה. הובא בלקו"ת שלח מה, ריש ע"ד.